sunykusios monetos.

Yra ir vienas akmens amžiaus radinys. Tai skaldytinio fragmentas.

Kapinyne gausu puodų šukių. Tačiau dauguma jų vėlyvos (XVII-XIXa.). Tik nedidelė dalis datuotina XV a. Aptiktos kelios smulkios grublėtosios keramikos šukelės. Tačiau, kaip ir skaldytinio fragmentas jos čia patekusios atsitiktinai, nes kitokių radinių iš šių laikotarpių kapinyne kol tas nerasta.

Nemažai aptikta naminių gyvulių ir žvėrių kaulų.

Dauguma radinių yra būdingi XV-XVII a. kapams, nors keletas yra tikrai vėlesni gali būti datuojami XVIII-XIX a. Tai sidabrinis žiedas ovalo formos akute su inicialais JR, varinė saga su paukščio ir šakeles atvaizdu.

Kartu tyrinėti ir buvusios varpinės pamatai. Žinoma, kad pati varpinė buvo maždaug 5x5 m dydžio. Jos pamatai išmūryti iš nedidelių akmenų ir plytų, siekia maždaug iki 1 m gylio. Tik pamatų kampuose yra dideli akmenys. Grindys buvo išklotos maždaug 29x29 cm dydžio ir 3,5 cm storio molinėmis plytelėmis. Pamatų viduje bei aplink juos rasta nemažai vėlyvos keramikos, bažnytinių indų šukių ir langų vitražų stiklų.

Dalius Ribokas

RUKLIŲ SENKAPIO TYRINĖJIMAI

1990-1991 m. UKM tęsė Ruklių (Utenos raj.) senkapio tyrinėjimus, pradėtus 1988 m. (žr. ATL 1988 ir 1989 m. V., 1990.P. 173-174). 1990-1991 m. iškastos 32 perkasos. Ištirtas 265,8 m^2 plotas. Rasti 49 kapai, 28 iš jų - su įkapėmis.

9 kapai skirtini XVIa. pirmajai pusei-viduriui. Kape Nr. 58 rasta: akmeninis galąstuvėlis ir geležinė sagtelė. Kape Nr. 59 - žalvarinis žiedelinis auskaras. Kape Nr. 60 -

geležinis kriauninis peilis ir žalvarinis klaustuko formos

auskaras. Kape Nr. 64 - geležinė adata ir geležinė sagtis bei akmeninis galąstuvėlis. Kape Nr. 75 - geležinis kriauninis peilis. Kape Nr. 76 - geležinis kriauninis peilis. Kape Nr. 81 - geležinis kriauninis peilis ir varinis žiedas.

23 kapai skirtini XVI a. antrajai pusei - XVIII a. pradžiai. Tik kapuose Nr. 61 ir Nr. 74 rasta po geležinę sagtį. Kapai Nr. 34,36-37,39,41-43,47-48,50-52,55-57,62-63,72-73 ir 79-80-be įkapių.

9 kapai skirtini XVIa. 1-8 dešimtmečiams. Kape Nr. 67 rasta: geležinis kriauninis peilis, geležinė sagtelė, žalvarinė grandis, Aleksandro Jogailaičio denaras, lietuviškas pusgrašis bei 4 Žygimanto Augusto denarai. Kape Nr. 68 - neaiškios paskirties geležinis dirbinys, žalvarinė diržo sagtis su žalvariniu ornamentuotu diržo apkalu, žalvarinis ornamentuotas diržo galo apkalas, Jono Albrechto lenkiškas pusgrašis, Aleksandro Jogailaičio denaras ir Žygimanto Augusto denaras. Panaši žalvarinė sagtis su taip pat ornamentuotu diržo apkalu, kaip kape Nr. 68,1991 metais rasta Kernavėje. Kape Nr. 69 aptikta: sunykęs geležinis peilis, du žiedeliniai sidabriniai auskarai ir Aleksandro Jogailaičio denaras. Kape Nr. 70 - geležinis kriauninis peilis, geležinė sagtelė, žalvarinė adata, varinis žiedas, du Aleksandro Jogailaičio denarai ir Žygimanto Augusto mažasis denaras. Su daiktais ir monetomis buvo tik suaugusių kapai. Šio laikotarpio vaikų kapuose rasta tik po vieną monetą. Štai kape Nr. 61 aptiktas Aleksandro Jogailaičio denaras, kape Nr. 65 - Žygimanto Augusto denaras, kape Nr. 66 - Žygimanto Senojo lietuviškas pusgrašis, kape Nr. 77 - Aleksandro Jogailaičio lenkiškas pusgrašis. Smulki, visiškai sunykusi moneta, turbūt denaras, rasta kape Nr. 82.

8 kapai skirtini XVII a. 3-4 dešimtmečiams. Kape Nr. 38 aptikta: 5 Zigmanto III Vazos dvidenariai ir 6 šilingai, 4 Gustavo II Adolfo šilingai ir Georgo Vilhelmo šilingas. Kape Nr. 40 - Zigmanto III Vazos dvidenaris, 8 šilingai bei

4 Gustavo 11 Adolfo šilingai. Kape Nr. 44 - du Zigmanto III Vazos dvidenariai. Kape Nr. 45 rastas vienas, kape Nr. 46 - du Zigmanto III Vazos šilingai. Kape Nr. 49 - Kazimiero Jogailaičio lenkiško pusgrašio nuolauža, Aleksandro Jogailaičio lietuviškas pusgrašis, Žygimanto Augusto dvidenaris, Zigmanto III Vazos dvidenaris ir 3 šilingai. Kape Nr. 53 - Žygimanto Augusto denaro nuolauža, o kape Nr. 54 - varinis žiedas.

Gana keistas buvo kapas Nr. 35. Ant ilgųjų kaulų nukapotais galais buvo uždėta kaukolė be apatinio žandikaulio ir nukirstu viršutiniu. Kape rasta 11 Jono 11 Kazimiero Vazos varinių šilingų. Monetos apsitrynę, aiškiai buvę apyvartoje. Kapą galima datuoti XVII a. pabaiga. Tai kol kas vėlyviausias kapas, rastas Ruklių senkapyje.

Valdemaras Šimėnas

BITĖNŲ KAIMO KAPINIŲ APLINKOS ŽVALGYMA

S

Bitėnų (Šilutės raj.) kaime yra dvejos kapinės. Vienos į pietus nuo kaimo, už Bitės upelio, vadinamos Užbičių kapinaitėmis, o antros - į vakarus nuo kaimo (tarp kaimo ir Rambyno kalno), vadinamos Bitėnų, kartais Rambyno kapinaitėmis. MLII 1991 m. tyrinėjo Bitėnų kaimo kapinių aplinką. Tyrinėjimai susiję su Vydūno palaikų perlaidojimu ir kapinaičių sutvarkymo projektu. Kadangi aplink kapines, tarp Bitėnų kaimo ir Rambyno girininkijos esančiame miške yra daug kalvelių, primenančių pilkapius, bei iš ankstesnės literatūros yra žinoma, kad XIX a. pab. ir XX a. pr. iš Rambyno apylinkių į "Prūsijos" muziejų Karaliaučiuje patekdavo nemažai 11-X1U a. kapams būdingų dirbinių, buvo spėjama, kad kažkur prie šių kapelių turi būti kapinynas (žr. LAA. V..1977.T.3.P.95). Kad kalvelės gali būti